

ČESKÝ JAZYK PRO 8. ROČNÍK

OPAKOVÁNÍ UČIVA Z MINULÝCH ROČNÍKŮ

Mgr. Petr BRADA

ZŠ BRUNTÁL, RÝMAŘOVSKÁ 15, p. o.

25. února 2012

Vyjmenovaná slova

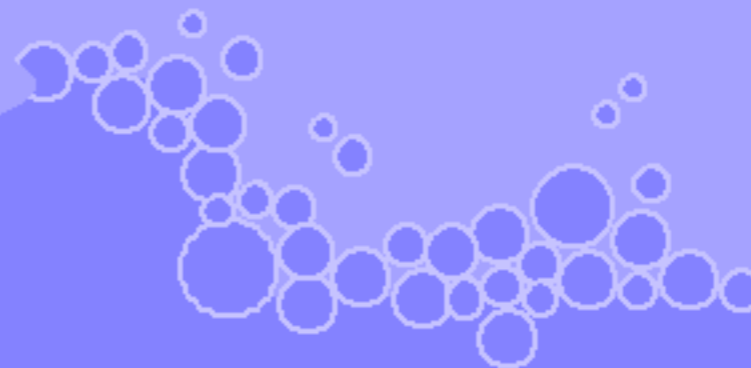
PSANÍ I, Í, Y, Ý V KOŘENI SLOV

Abychom správně doplňovali i, í, y, ý po obojetných souhláskách v kořeni slov, musíme umět poznat kořen slova
umět při psaní i, í, y, ý v kořeni slov užívat vyjmenovaná slova

Ve slovech vyjmenovaných a s nimi příbuzných píšeme po obojetných souhláskách v kořeni slov y, ý. Pokud slovo nepatří mezi vyjmenovaná slova a ani není s žádným z nich příbuzné, napíšeme po obojetných souhláskách v kořeni slov i, í.

Obojetné souhlásky jsou b, f, l, m, p, s, v, z.

Kořen je část slova, která je nositelem společného věcného významu všech příbuzných slov (například kov, kovář, kovadlina, kovárna, kovat, podkova ...).

VYJMENOVANÁ A PŘÍBUZNÁ SLOVA PO B

BÝT	dobýt, přibýt, pozbýt, nabýt, dobýt, vybýt, živobytí, bytí, zbytek, úbytek, přebytek, nadbytek, odbyt, bytí, bytost, dobyvatel, nazbyt, zbytečný, starobylá, bývalá
BYDLIT	zabydlit se, bydlení, bydliště, obydlí
OBYVATEL	obývat, obyvatelstvo, obyvatelný
BYT	bytná, bytovka, obytný, bytový
PŘÍBYTEK	
NÁBYTEK	nábytkářský, nábytkový
DOBYTEK	dobytče
OBYČEJ	obyčejný, obyčejně
BYSTRÝ	bystřina, bystrozraký, Bystřice, Bystrouška
BYLINA	býložravec, býlí, bylinářka, bylinkový
KOBYLA	kobylka, pakobylka, kobylínek, kobylí, Kobylisy
BÝK	býčí, býkovec
PŘIBYSLAV	

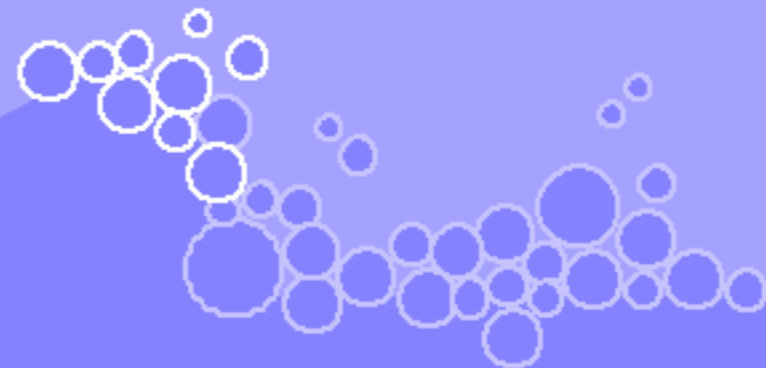
Další slova s y, ý po b: Zbyněk, Bydžov, Hrabyně, Babylón, babyka.

Pozor na slova s i, í po b: hbitý, bílek, bič, bitva, bít, odbíjet (tlouct), bití, nabil (pušku), dobil, pobil (zvíře), bidlo (dřevěné), bílá (barva), líbit.

VYJMENOVANÁ SLOVA PO F

Čeština vyjmenovává slova po F nemá. S tvrdým y se píší některá cizí slova, například **FYZIKA**.

VYJMENOVANÁ A PŘÍBUZNÁ SLOVA PO L

SLYŠET	uslyšet, vyslyšet, poslyš, slýchat, slyšení, nedoslýchavý, neslyšící, slyšitelný, neslýchaný, neslyšně
MLÝN	mlynář, mlynářka, mlýnek, mlýnice, mlynářský
BLÝSKAT SE	zablýsknout se, blyštět se, blýskání, blýskavice, blyštivý, zablýskat
POLYKAT	spolykat, polykání
PLYNOUIT	uplynout, rozplynout se, vyplynout, splývat, plyn, plynoměr, plynovod, plynárna, plynař, svítiplyn, bioplyn, plynojem, plynoucí
PLÝTVAT	vyplýtvat, plýtvání, plýtvající
VZLYKAT	rozvzlykat se, zalykat se, vzlyk, vzlykání
LYSÝ	lysina, lyska, Lysá hora
LÝTKO	lýtkový
LÝKO	lýkový, lýkožrout
LYŽE	lyžovat, zalyžovat si, lyžáky, lyžař
PELYNĚK	pelyňkový
PLYŠ	plyšový

Další slova s y, ý po l: olympiáda, Olymp, Volyně, plytký, vlys.

Pozor na slova s i, í po l: líska, mlít, blízká, líže, lísá se, slíbit, líčit.

VYJMENOVANÁ A PŘÍBUZNÁ SLOVA PO M

MY	
MÝT	umýt, omýt, vymýt, smýt, mydlit, namydřit, mýdlo, mydlinky, umyvadlo, pomyje, mycí
MYSLIT	vymyslet, usmyslet si, přemýšlet, myšlení, myšlenka, úmysl, smysl, nesmysl, myslivec, průsmyk, Přemysl, Křesomysl, myslící, zlomyslný
MÝLIT SE	zmýlit se, pomýlit se, omyt, mýlka, zmýlená, neomylný
HMYZ	hmyzožravec, hmyzí
MYŠ	myší, myšák, myšina
HLEMÝŽĎ	hlemýžď
MÝTIT	vymýtit, mýtina, mýtné, mýto, vymýcený
ZAMYKAT	odemykat, nedomykat, přimykát se, zamykání, odemykání
SMÝKAT	smýčít, smyk, průsmyk, výmyk, smyčec, smyčka, smyčcový
DMÝCHAT	dmýchadlo
CHMÝŘÍ	chmýříčko, ochmýřit se
NACHOMÝTNOUT SE	nachomýtnutí
LITOMYŠL	

Další slova s y, ý po m: mys, Kamýk.

Pozor na slova s i, í, po m: mi (mně), mít (vlastnit), milá, mjí, míchat, mířit, umíme, umívá, mizet, místo.

VYJMENOVANÁ A PŘÍBUZNÁ SLOVA PO P

PÝCHA	pyšnit se, pýchavka, přepych, pyšný, pych
PYTEL	pytlíček, pytlovat, pytlačit, pytlák, pytlovina, strašpytel, pytlácký
PYSK	pyskatý, ptakopysk
NETOPÝR	netopýří
SLEPÝŠ	slepýší
PYL	pylový, opylovat
KOPYTO	lichokopytník, sudokopytník, kopýtko
KLOPÝTAT	klopýtnutí, klopýtající
TŘPYTIT SE	zatřpytit se, třpyt, třpytka, třpytkování
ZPYTOVAT	jazykozpytec, nevyzpytatelný, zpytující
PYKAT	odpykat
PÝR	
PÝŘIT SE	zapýřit se
ČEPÝŘIT SE	rozčepýřený, čepýření

Pozor na slova s i, í, po p: slepiš (lepidlem), pil (vodu), píchá, opilovat (pilníkem), písek, píle, napínat, piliny, pila.

VYJMENOVANÁ A PŘÍBUZNÁ SLOVA PO S

SYN	synovec, synek, synáček, synovská
SYTÝ	nasytit, zasytit, dosyta, sytost, nasycený, přesycený
SÝR	sýrový, syreček, sýrárna
SYROVÝ	syrovinka, syrovátka
SYCHRAVÝ	sychravo, Sychrov
USYCHAT	zasychat, vysychat, vysychání
SÝKORA	sýkorka, sýkorčí
SYSEL	syslí
SÝČEK	sýčkovat
SYČET	zasyčet, syčení, sykot, sykavka, syčák, syčící
SYPAT	posypat, nasypat, zasypat, dosypat, odsypat, vysypat, obsypat, přesypat, sypání, násyp, zásyp, přesyp, osypky, sýpka

Pozor na slova s i, í, po s: síra, sít, posílat, sípat, usínat, osika, síť, sídlit, síto, sirup, sivá, síň.

VYJMENOVANÁ A PŘÍBUZNÁ SLOVA PO V

VY	
VYSOKÝ Vyšehrad	vyvyšovat se, převyšovat, povýšit, zvýšit, výška, vysočina, zvysoka, výškový, vyšší, Vysočany,
VÝT	zavýt, vytí, vyjící
VÝSKAT	zavýskat, výskání
ZVYKAT	zvyk, přivyknout, navyknout, zvyklost, zvykání, zlozvyk, návyk, obvyklý, nezvyk
ŽVÝKAT	žvýkačka, žvýkací, žvýkání, přežvýkavec, dožvýkat, nežvýkat, přežvykovat
VYDRA	vydří, vydřiduch
VÝR	Výrovka, výří (pero)
POVYK	povykující
VÝHEŇ	
SLOVA S PŘEDPONOU VY-, VÝ-	výlet, výzva, výbava, výklenek, výborný, vysvědčení, výstava, výbor, vydatný, výtečný, vycházka, vykupovat, vyletět, vyset (semena)

Další slova s y, ý po v: vyžle, vyza.

Pozor na slova s i, í, po v: vidět, viset, vinout, viklat, vikýř, vidlička, vískat (ve vlasech), závidět, zavírat, vídat, svítit, vítr, vichřice, chvíle, víko, vina, vítěz, vír (vodní a větrný), vila (dům, věneček), víla, víra, vížka, víska.

VYJMENOVANÁ A PŘÍBUZNÁ SLOVA PO Z

BRZY

JAZYK jazýček, jazykový, cizojazyčný, dvojjazyčný

NAZÝVAT ozývat, vyzývat, vzývat

RUZYNĚ

Pozor na slova s i, í, po z: brzičko, zívat, zítra, zídka, zima, podzim, cizina, muzika.

Zkus uhádnout kdo jsem

Jsem podstatné jméno rodu mužského životného, nacházím se ve vyjmenovaných slovech po B a jsem jednoslabičné slovo označující zvíře.

Jsem spíše zajímavé slovo. Označuji předmět, který patří do přírodovědných věd. A již od osmé třídy mě máte v rozvrhu hodin. Jsem slovo cizího původu. Začínám na F.

Jsem přídavné jméno. Nacházím se ve vyjmenovaných slovech po L. Označuji holý vrch nebo holou hlavu.

Jsem sloveso. Jsem schováno ve vyjmenovaných slovech po M. Označuji pochybení a omyl.

Jsem přídavné jméno. Jsem mezi vyjmenovanými slovy po P. Vyjadřuji špatnou lidskou vlastnost.

Jsem podstatné jméno. Jsem hlodavec, který si rád dělá zásoby. Najdeš mě ve vyjmenovaných slovech po S.

Jsem zájmeno, které určuje množné číslo skupiny osob. Někdy mě používáš také ve zdvořilostní formě ve styku s dospělou osobou. Můžeš mě psát i s velkým písmenem. Najdeš mě ve vyjmenovaných slovech po V.

Jsem podstatné jméno rodu mužského neživotného. Jsem slovo mnohoznačného významu. Označuji část lidského těla ale také předmět v tvém rozvrhu hodin. Jsem schováno ve vyjmenovaných slovech po Z.

Doplň správně

malé p___ske

prozrazení sp___klenci

kozí p___sk

hrát odb___jenou

jednom___slný souhlas

jede na v___let

jsi velký všudyb___l

nový pl___noměr

Honza zab___l draka

mokrá s___lnice

mez___rka mezi zuby

úrodná v___nice

kůň je lichokop___tník

dva s___novci

nez___vej a spi

poslední v___zva

bývá s___chravo

básnička v slab___káři

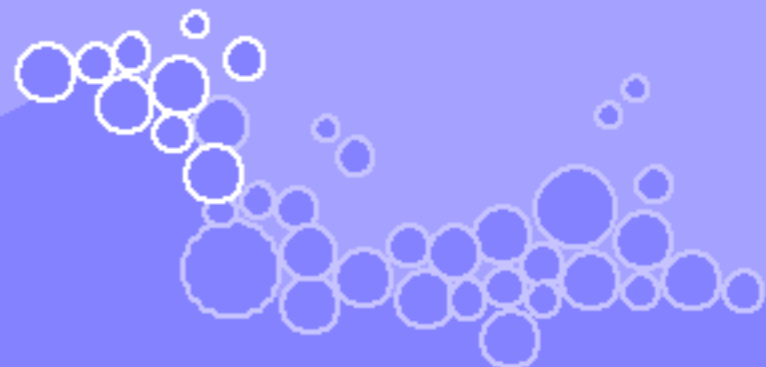
budeme s___t semena

dobré živob___tí

Oprav chyby, které udělala Maruška v domácím úkolu

V širém poli stála býlá chaloupka. Běžela okolo miška. Uviděla chaloupku a zastavila se blýzko ní. Chaloupka se jí líbyla a začala v ní bidlet. Za čas k ní přibila hbyťá žabyčka, rychlonohý zajíček, chytrá lyška, šedý vlk a nemotorný medvěd. Rozhodl se, že bude bidlet na střeše, ale to neměl dělat. Malá chaloupka se hlasytě zřítila. Zvířátkům nezbylo, než si postavit chaloupku novou. Pak se mohli pišnit novou pěknou chaloupkou. Všechna zvířátka bila se svou prací spokojená. Jen medvěd se pořád zlobyl na všechny.

Utvoř slovní spojení s následujícími slovy. Vysvětli jejich význam

přibyl	X	přibil
lysá	X	lísá
my	X	mi
pyl	X	pil
sypat	X	sípat
výskat	X	vískat
nazývat	X	zívat

